

Sygn. akt **XXVII Ca 2182/21**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2021 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko (...) (...) z siedzibą w L. (W.)

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie

z dnia 09 listopada 2020 roku, sygn. akt II C 3797/19

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym w dniu 09 listopada 2020 roku i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

ZARZĄDZENIE

(...)

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek

Sygn. akt **XXVII Ca 2182/21**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 grudnia 2019 roku (data prezentaty – k. 3) strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w W., zastępowana przez radcę prawnego (pełnomocnictwo – k. 14) wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od strony pozwanej (...) (...) z siedzibą w L. (W.) kwoty 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 05 kwietnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że dochodzona pozwem kwota stanowi odszkodowanie z tytułu odwołanego lotu, mającego się odbyć w dniu 07 marca 2019 roku na trasie W.-F.. Podała nadto, iż umową cesji z dnia 13 marca 2019 roku pasażer przelał na powodową spółkę ww. wierzytelność oraz, że mimo wezwania do zapłaty strona pozwana nie wypłaciła powodowi żądanego odszkodowania (pozew – k. 3- 5).

W piśmie procesowym, złożonym w dniu 31 sierpnia 2020 roku (data stempla pocztowego – k. 41) strona pozwana (...) (...) z siedzibą w L. (W.), zastępowana przez radcę prawnego (pełnomocnictwo – k. 36) wniosła o oddalenie powództwa

w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od strony powodowej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że oznaczenie numeru lotu, za odwołanie którego strona powodowa dochodzi odszkodowania od strony pozwanej oznaczony był numerem (...). Kod (...) oznacza zaś przewoźnika lotniczego o nazwie (...)S.A. z siedzibą w S.. Jest to inny podmiot, aniżeli strona pozwana, dla której właściwym jest oznaczenie (...) (pismo procesowe strony pozwanej – k. 34-35).

W piśmie z dnia 02 października 2020 roku (data stempla pocztowego – k. 47) strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wskazując jednocześnie, że zlecający przewoźnik, czyli ten, który podejmuje decyzję o przeprowadzeniu lotu i jego trasie, a nie wykonujący przewoźnik, czyli ten, który zostaje oznaczony na karcie pokładowej ponosi odpowiedzialność za opóźnienie lub odwołanie lotu. Strona powodowa podała, iż rezerwacja na lot została wykupiona za pośrednictwem strony internetowej (...). Z Ogólnych Warunków Przewozu, zawartych na ww. stronie jasno wynika, że w przypadku rezerwacji lotu w(...), rezerwacja stanowi umowę z (...) (...). Ponadto, z potwierdzenia rezerwacji oraz płatności jasno wynikało, że sprzedawcą rzeczonych biletów lotniczych była strona pozwana (pismo strony powodowej – k. 44-46).

Wyrokiem wydanym w dniu 09 listopada 2020 roku, w sprawie o sygn. akt II C 3797/19, Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03 maja 2019 roku do dnia zapłaty (pkt 1); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2) oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 387,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 270,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (wyrok – k. 48).

Odpis wyroku został doręczony pełnomocnikowi strony powodowej w dniu 23 listopada 2020 roku, zaś pełnomocnikowi strony pozwanej w dniu 05 grudnia 2020 roku (pisma – k. 50-51; epo – k. 52).

Apelację od przedmiotowego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w całości. Apelująca podniosła następujące zarzuty:

1. obrazę przepisów prawa procesowego, a w szczególności:

a) art. 227 k.p.c. poprzez błędne uznanie przez Sąd I instancji, że strona pozwana posiadała status przewoźnika obsługującego podczas, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że strona pozwana takiego statusu w przedmiotowym stosunku prawnym nie posiadała;

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, w szczególności przyjęcie, że strona pozwana posiada legitymację procesową bierną w sytuacji, gdy strona pozwana nie była przewoźnikiem obsługującym;

c) art. 205³ § 1 k.p.c. poprzez niewydanie zarządzenia w przedmiocie wymiany pism przygotowawczych i w ten sposób uniemożliwienie stronie pozwanej odniesienia się do twierdzeń strony powodowej, zawartych w piśmie z dnia 01 października 2020 roku, co w przedmiotowej sprawie było niezbędnym do całościowego rozpoznania sprawy;

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

a) art. 3 ust. 5 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające Rozporządzenie (EWG) nr 295/91, poprzez błędne przyjęcie, że strona pozwana posiadała status przewoźnika obsługującego w sytuacji, gdy skarżony przez stronę powodową lot obsługiwany był przez przewoźnika o nazwie easyJet Switzerland S.A. z siedzibą w S., a sam lot oznaczony był numerem (...);

b) art. 7 ust. 1 Rozporządzenia poprzez jego błędne zastosowanie i przyznanie stronie powodowej prawa do odszkodowania w kwocie 250 euro w sytuacji, gdy strona pozwana nie posiadała statusu przewoźnika obsługującego w rozumieniu Rozporządzenia, a zatem nie była zobowiązana do jego wypłaty.

W świetle powyższego, strona pozwana wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości;
- ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;
- zasądzenie od strony powodowej na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych (apelacja – k. 70-75).

W odpowiedzi na apelację, strona powodowa wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 85- 88).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna o tyle, że skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. Niezależnie bowiem od podniesionych w apelacji zarzutów koniecznym stało się wydanie orzeczenia kasatoryjnego. Sąd Rejonowy bowiem naruszył prawo procesowe, którego konsekwencją jest nieważność postępowania.

Stosownie do treści art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Zastrzeżenie, iż nieważność postępowania jest uwzględniana w granicach zaskarżenia oznacza, że w razie stwierdzenia tego rodzaju uchybień, Sąd II instancji musi respektować określony przez skarżącego zakres żądanej kontroli zaskarżonego orzeczenia. W rezultacie takiego uregulowania problematyki uwzględnienia nieważności postępowania przez Sąd II instancji, skarżący nie ma obowiązku zgłaszania tej treści zarzutu. Działanie Sądu II instancji z urzędu nie wyklucza jednak możliwości wystąpienia przez stronę z takim zarzutem, ani przytaczania okoliczności wskazujących na nieważność postępowania. W razie stwierdzenia nieważności postępowania nie jest zaś konieczne wykazywanie istnienia wpływu owej nieważności na wynik sprawy. W przypadku wystąpienia któregośkolwiek ze zdarzeń powodujących nieważność postępowania nie jest potrzebne badanie istnienia związku przyczynowego między konkretnym uchybieniem procesowym powodującym nieważność, a wynikiem sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 1997 roku, sygn. akt II CKN 70/97 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2011 roku, sygn. akt II PK 295/10).

W przedmiotowej sprawie wyrok został wydany w dniu 09 listopada 2020 roku, na posiedzeniu niejawnym, w trybie art. 148¹ § 1 k.p.c. Zgodnie z treścią tego artykułu, Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, Sąd uznał - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Dopuszczalność zastosowania przywołanej normy uzależniona jest od alternatywnego spełnienia jednego z dwóch warunków. Pierwszym jest uznanie powództwa przez stronę pozwaną, a drugim uznanie przez Sąd, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Drugi z wymogów uzależniony natomiast jest od uprzedniego złożenia przez strony pism procesowych i dokumentów, co umożliwia dokonanie oceny w przedmiocie konieczności przeprowadzenia rozprawy w oparciu o całokształt przytoczonych twierdzeń i wniosków dowodowych. Natomiast, w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo.

Uwagi wymaga, że w niniejszej sprawie strona powodowa już w złożonym pozwie domagała się przeprowadzenia sprawy również pod nieobecność powoda. W tej kwestii wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 grudnia 2018 roku, sygn. akt V Cz 85/18 stwierdzając, że zawarcie w pozwie wniosku o przeprowadzenie rozprawy również w razie nieobecności powodów nie pozostawia wątpliwości, że powodowie domagali się rozpoznania sprawy na rozprawie. Wydanie wyroku przez Sąd I instancji z naruszeniem art. 148¹ § 3 k.p.c. skutkuje pozbawieniem

strony możliwości obrony praw, a w konsekwencji powoduje nieważność postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Sąd Najwyższy wskazał także, iż Sąd rozpoznając sprawę na posiedzeniu niejawnym i wydając postanowienie dowodowe, w razie oddalenia niektórych wniosków dowodowych, powinien przed wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym doręczyć stronom odpis tego postanowienia w celu umożliwienia stronie, której wnioski dowodowe zostały oddalone, wypowiedzenia się, zgodnie z art. 224 § 1 in fine k.p.c. Sąd Najwyższy uznał, że w przeciwnym razie dochodzi do nieważności postępowania również na podstawie art. 379 pkt 5 k.p.c. przez pozbawienie strony, której wnioski dowodowe zostały oddalone i w efekcie zapadł niekorzystny dla niej wyrok, możliwości obrony praw (por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 10 marca 2021 roku, sygn. akt V ACa 669/20).

Sąd I instancji rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym mimo, iż strona powodowa - jak już wyżej wskazano - w pozwie złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy. Nadto, tuż przed wyrokiem, Sąd Rejonowy nie wydał postanowienia dowodowego i nie doręczył jego odpisu stronom przed wydaniem wyroku na posiedzeniu niejawnym, a tym samym zostały one pozbawione możliwości wypowiedzenia się, zgodnie z art. 224 § 1 in fine k.p.c. W konsekwencji, Sąd Rejonowy naruszył regulację z art. 148¹ § 1 k.p.c. Wskazać trzeba, że zasadą w postępowaniu cywilnym jest rozpoznanie sprawy na posiedzeniu jawnym (art. 148 § 1 k.p.c.), wyjątki zaś, które przewidują rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym muszą wynikać z przepisów szczególnych i nie mogą być interpretowane rozszerzająco. W takim bowiem przypadku dochodzi do pozbawienia strony możliwości obrony swych praw.

W świetle powyższego należało więc stwierdzić, że zaszła nieważność postępowania, w myśl art. 379 pkt 5 k.p.c. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 2 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie przed Sądem Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie przeprowadzone na posiedzeniu niejawnym w dniu 09 listopada 2020 roku i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania w instancji odwoławczej (art. 108 § 1 k.p.c.).

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd Rejonowy winien przede wszystkim rozpoznać sprawę na rozprawie oraz podjąć odpowiednie decyzje w zakresie pisma strony powodowej, złożonego w dniu 01 października 2020 roku.

Z przytoczonych wyżej względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSR (del.) Joanna Przanowska-Tomaszek